

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Уманський національний університет садівництва
Факультет плодовоовочівництва, екології та захисту рослин

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

виробничої практики студентів освітньо-кваліфікаційного
рівня «бакалавр»
за напрямом підготовки 6.090101 – «Агрономія» за ознаками
спеціальності «Плодовоовочівництво і виноградарство»

Умань – 2014

Методичні вказівки виробничої практики для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.090101 – «Агрономія» за ознаками спеціальності «Плодоовочівництво і виноградарство»

Викладено питання організації, порядку проходження та підведення підсумків виробничої практики студентів III курсу факультету плодовоовочівництва, екології та захисту рослин, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

Методичні рекомендації підготовлені колективом викладачів у складі: професора В. І. Лихацького, О. В. Мельника доцентів Г. Я. Слободяник, Р. В. Яковенка, В. В. Манзія асистента О. О. Фоменка / Умань: Уманський національний університет садівництва. – 2013. – 22 с.

Відповідальні за випуск: голова науково-методичної ради факультету, доцент В. П. Майборода, декан факультету, доцент С. В. Щетина.

Методичні рекомендації розглянуті і схвалені на науково-методичною радою факультету плодовоовочівництва, екології та захисту рослин (протокол №2 від 13.02.2014 р.)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1.Плодоовочівництво.....	5
2.Овочівництво.....	5
3.Виноградарство.....	5
4.Товарознавство, стандартизація плодової і овочевої продукції.....	7
5.Захист рослин від шкідників, хвороб і бур'янів.....	7
5.1 Захист плодових насаджень і виноградників.....	8
5.2 Захист овочевих культур.....	9
6. Підприємництво, менеджмент, економіка виробництва та правові питання.....	9
6.1 Підприємництво.....	9
6.2 Менеджмент.....	10
6.3 Маркетинг.....	10
6.4 Економіка.....	11
6.5 Правові питання.....	12
7. Охорона праці.....	12
8. Вимоги щодо проходження практики за кордоном.....	13
9. Правила ведення щоденника.....	15
10. Рекомендована структура написання звіту.....	16
11. Оформлення звіту.....	17
12. Захист звіту.....	19
13. Критерії оцінювання.....	20
Додатки.....	21

ВСТУП

Виробнича практика студентів III курсу факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин сприяє практичній підготовці випускників у сільськогосподарських підприємствах, установах, фермерських та приватних селянських господарствах.

Своїм завданням програма практики передбачає закріплення знань одержаних студентами під час навчання у вищому навчальному закладі та відпрацюванню практичних навичок, організації роботи у виробничому колективі.

Під час проходження практики студенти оволодівають:

- технологією вирощування садивного матеріалу, плодкових, овочевих культур та винограду;
- передовим досвідом роботи керівників та спеціалістів сільськогосподарських підприємств та приватних господарств;
- новою сільськогосподарською технікою та обладнанням;
- економікою, менеджментом і маркетингом та правовими питаннями діяльності сільськогосподарських підприємств.

У відповідності з сучасним станом галузей садівництва, овочівництва, виноградарства практика проводиться як в навчально-науковому виробничому відділі Уманського НУС, так і в базових господарствах та в господарствах визначених за фахом випускаючими кафедрами і деканатом факультету.

Організація і контроль проходження практики навчальним закладом покладається на відділ працевлаштування, деканат і випускаючі кафедри факультету та на головного спеціаліста з даного фаху у господарстві де студент проходить практику.

Студенти зобов'язані чітко виконувати існуючий у господарстві режим, організацію праці, дозвілля тощо, дотримуватись техніки безпеки при виконанні технологічних операцій. Студенти своєчасно, у відповідності з програмою практики, виконують всі її складові і ведуть щоденник практики. Після завершення практики студент складає звіт, з яким знайомить керівника практики та керівника установи і в десятиденний строк після закінчення практики подає звіт у деканат.

1. ПЛОДІВНИЦТВО

У господарстві детально ознайомитись з станом плодівництва і виноградарства, в'яснити питання організації території саду, породний, сортовий та віковий склад насаджень, систему утримання ґрунту та удобрення саду. У цьому допоможе ознайомлення з річними звітами господарства за останні три роки, виробничо-фінансовим планом, планом-схемою території саду, паспортом саду.

Практиканту належить прийняти особисту участь в організації технологічних процесів вирощування плодових та ягідних культур у господарстві. Слід приділити увагу вивченню форм організації та оплати праці в садівництві, у тому числі оренду, питанням регулювання чисельності з шкідників та хвороб в плодовому саду і на ягіднику, застосування с.-г. машин і механізмів. В'яснити існуючі в господарстві підходи до приватизації і розвитку фермерського садівництва.

Проаналізувати господарські та біологічні особливості наявних в господарстві сортів плодових та ягідних культур, звернути увагу на силу росту дерев, особливості будови крони, типи плодоношень, зимостійкість, стійкість до хвороб, строки досягання плодів, технологію збирання, строки та – способи реалізації плодів та ягід.

За наявності в господарстві насаджень різних конструкцій слід зафіксувати їх основні елементи: сортопідщепні комбінування, площі живлення, типи крон, описати їх характеристики та системи формування, системи опор, системи зрошення.

Слід взяти безпосередню участь у виконанні таких робіт у плодовому саду:

- формування та обрізування рослин у багаторічних насадженнях;
- садіння плодових та ягідних рослин;
- ремонт насаджень;
- догляд за ґрунтом в міжряддях і пристовбурній смузі;
- застосування гербіцидів;
- удобрення дерев;
- захист рослин від шкідників і хвороб;
- посів сидеральних культур та їх заробка в ґрунт;
- попереднє визначення урожаю;
- збирання врожаю;
- товарна обробка плодів, транспортування і реалізація врожаю;

2. ОВОЧІВНИЦТВО

Відкритий ґрунт

На прикладі окремого господарства (або групи господарств району чи області) з різними формами власності практиканту слід ознайомитись з структурою галузі, структурою сівозмін, сортовим складом, технологією вирощування овочевих культур.

Практикант має прийняти особисту участь у виконанні основних технологічних операцій виконати їх аналіз та дати свої пропозиції.

Охарактеризувати місце розташування посівних площ овочів, систему удобрення, обробітку ґрунту, строки сівби насіння і висаджування розсади, прийоми догляду за рослинами і ґрунтом, описати методи забезпечення процесів проводиться збирання, пакування, транспортування, реалізації і розрахунків за реалізовану продукцію. Вивчити порядок замовлень на продукцію та її реалізацію. Навести перелік технічних засобів і обладнання, які використовуються в господарстві під час вирощування овочевих культур.

Закритий ґрунту

Ознайомитись з наявними спорудами закритого ґрунту на прикладі району, області, окремого господарства. Дати детальну характеристику культивацийних споруд. Для індивідуальних проектів навести основні розміри і деталі споруд. Подати свої пропозиції, щодо покращення справ в овочівництві закритого ґрунту. Вивчити основні складові щодо підготовки споруд до експлуатації, їх використання і завершальний етап використання в кінці сезону. Навести перелік культурозмін, перелік культур, що вирощуються та їх сортовий склад.

Прийняти безпосередню участь у виконанні основних технологічних операцій що проводяться при вирощуванні розсади та овочів для споживання. Описати технологічний процес вирощування розсади, а також овочів для споживання, дати свою оцінку і пропозиції стосовно більш раціонального виробництва культур.

Звернути увагу на строки вирощування, підготовку субстрату і насіння. Описати схеми розміщення рослин різних культур, формування, підживлення, пакування і реалізацію продукції.

3. ВИНОГРАДАРСТВО

- відкриття кущів винограду;
- залишкове обрізування;
- «сухе» підв'язування пагонів;
- весняний обробіток ґрунту на виноградниках;
- обламування, прищипування і підв'язування зелених пагонів;
- додаткове та штучне запилення квіток;
- пасинкування, чеканка пагонів;
- збирання урожаю столових і технічних сортів;
- літній обробіток ґрунту на виноградниках;
- боротьба з шкідниками і хворобами на виноградниках;
- внесення добрив, зрошення виноградників.

4. ТОВАРОЗНАВСТВО, СТАНДАРТИЗАЦІЯ, ПЛОДОВОЇ, ОВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЯГІД, ВИНОГРАДУ

Ознайомитися з планом реалізації плодів та овочів. Прийняти участь у попередньому визначенні якості врожаю плодових, овочевих культур та винограду, за їх призначенням (для безпосередньої реалізації, короткострокового, тривалого зберігання, переробки тощо). Оцінити якість товарної обробки плодів та овочів в господарстві у відповідності з вимогами існуючих стандартів. Звернути увагу на особливості транспортування продукції до місць призначення та її реалізації. Скласти план-графік збирання врожаю плодових і овочевих культур та винограду. Разом із спеціалістами господарства розрахувати потребу в тарі для збирання, транспортування, зберігання і консервування продукції. Визначити необхідну кількість пакувальних матеріалів, транспортних засобів.

Прийняти участь у контролі якості продукції на різних етапах її виробництва, визначенні їх хімічного складу та проведенні мікробіологічного контролю. Показати роль заводської лабораторії.

5. ЗАХИСТ РОСЛИН ВІД ШКІДНИКІВ, ХВОРОБ ТА БУР'ЯНІВ

Ознайомитись з наявністю і поточним станом захисту та з наявністю систем інтегрованого захисту плодових, овочевих культурі винограду від шкідників, хвороб, бур'янів в цілому (описати асортимент хімічних і

біологічних засобів захисту, стан зберігання, місце зберігання, наявність типових сховищ, обприскувачів, змішувачів пестицидів та агрохімікатів, їх марки, транспортування, забезпеченість господарства засобами індивідуального захисту, порядок видачі та документального оформлення руху пестицидів та спецзасобів.

На основі короткострокових прогнозів щодо поширення шкідників, хвороб та бур'янів визначити потребу в хімічних та біологічних засобах, обладнанні та в інвентарі, необхідних для захисту плодових, ягідних, овочевих культур та винограду.

5.1. ЗАХИСТ ПЛОДОВИХ НАСАДЖЕНЬ І ВИНОГРАДНИКІВ

З метою вибору засобів захисту для окремих груп культур (яблуня, груша, слива, смородина, горобина, виноград тощо) провести обстеження рослин для визначення видового складу шкідників, що перезимували. Зосередити увагу на застосування біологічних засобів захисту плодових насаджень від шкідників та хвороб (трихограми, біологічних препаратів, феромонних пасток тощо). Прийняти участь в розробці і застосуванні елементів системи інтегрованого (комплексного) захисту плодових насаджень. При цьому звернути увагу на дотримання всіх елементів агротехніки, що дають можливість запобігати поширенню шкідників, хвороб і бур'янів.

Звернути увагу і дати критичну оцінку технології приготування робочих сумішей пестицидів та пестицидів з регуляторами росту рослин. Ознайомитись з технікою проведення обприскування і методами визначення його якості з обов'язковим аналізом виконаних робіт.

Перед збиранням урожаю провести обстеження плодових насаджень на заселеність шкідниками і ураженість хворобами.

5.2. ЗАХИСТ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

Відкритий ґрунт. Ознайомитись з технологією передпосівного обробітку насіння овочевих культур, знезаражування маточних коренеплодів, капусти, цибулі-сіянки та картоплі. З метою уточнення асортименту пестицидів для застосування їх в системі інтегрованого захисту в період сходів та протягом вегетації овочевих рослин визначити видовий склад та поширення шкідників і хвороб. Особливу увагу приділити біологічному захисту капусти та інших овочевих культур від шкідників та хвороб. Взяти участь у проведенні всіх заходів захисту овочевих культур та картоплі від шкідливих організмів.

Закритий ґрунт. Ознайомитись з підготовкою субстрату і насіння до посіву, звернути увагу на технологію їх знезараження та протруювання насіння фунгіцидами з використанням плівкоутворювальних полімерів, мікроелементів, стимуляторів росту тощо). Обстежити сходи овочевих рослин в культиваційних спорудах з метою визначення видового складу шкідників та хвороб, уточнити заходи боротьби з ними, визначити найбільш ефективні.

6 ПІДПРИЄМНИЦТВО, МЕНЕДЖМЕНТ, ЕКОНОМІКА ВИРОБНИЦТВА І ПРАВОВІ ПИТАННЯ

Для підготовки цього розділу необхідно зібрати та проаналізувати доступну інформацію занижчевикладеними показниками.

6.1. Підприємництво

Повна назва підприємства (акціонерне товариство закритого чи відкритого типу, господарське товариство з обмеженою чи повною відповідальністю, приватно-орендне, кооперативне підприємство, фермерське господарство тощо). Чисельність засновників підприємства. Участь підприємства в кооперативних спілках, спільних підприємствах, корпоративних утвореннях. Види діяльності, за якими підприємство кооперується.

Форма власності в господарстві на землю і засоби виробництва. Кількість орендованих ділянок, їх загальна площа. Форми і норми плати за оренду землі, дивідендів за основні засоби.

Спеціалізація підприємства. Перелік основних видів продукції вирощування, переробки, підсобних виробництв та видів послуг у підприємстві.

Оцінка рівня технологічної, трудової дисципліни, її роль в виробничій діяльності колективу підприємства.

Форми оплати праці у плодоовочевому підкомплексі підприємства. Норми натуральної заохочувальної оплати.

Наявність спеціалізованих плодоовочевих підрозділів, закріплених за ними земельних площ, техніки, наявність виробничих завдань, ведення контролю затрат та виходу продукції.

6.2. Менеджмент

Виробнича структура підприємства (спеціалізація та кількість бригад, ферм, ділянок, цехів, переробних, допоміжних виробництв) (дати сему).

Структура органів управління підприємством, накреслити схему взаємозв'язків між працівниками апарату управління. Порядок голосування на зборах у корпоративному підприємстві, товаристві чи кооперативі, принцип розподілу голосів між учасниками.

Вивчити організацію проведення загальних зборів, виробничих нарад, зборів виробничих підрозділів. Організація оперативного керівництва, робота диспетчерської служби. Управління підрозділами.

Вивчити особливості праці керівників плодоовочевої галузі, на різних посадах, їх досвід управління, розробки проектів різних рішень.

6.3. Маркетинг

Вивчити канали реалізації основних видів продукції (за державним контрактом, через збутові кооперативи, на біржах, оптовим фірмам, приватним організаціям, на переробні заводи, через власні магазини чи в магазини інших власників, на колгоспному ринку тощо).

Звернути увагу на ціни реалізації продукції за різними каналами, враховуючи вимоги до якості продукції, обсяги партій оптової реалізації. Покупці і споживачі продукції підприємства.

Познайомитись з каналами придбання техніки, паливно-мастильних матеріалів, добрив, хімічних засобів захисту рослин через оптові торгові організації, на заводах виробників через кооперативи чи організації, посередники тощо).

Ускладнення в реалізації продукції, основні конкуренти на ринку збуту. Заходи, що застосовуються на підприємстві для забезпечення успішної реалізації плодоовочевої продукції, чи продуктів її переробки, для задоволення постійного попиту споживачів (зберігання, переробка, реклама, упаковка, висока якість продукції, форми обслуговування покупців тощо).

6.4. Економіка

Загальна площа сільськогосподарських угідь, в тому числі таких, що зайняті садами, ягідниками, виноградниками, овочами. Показники рівня урожайності основних видів сільськогосподарських, зокрема плодоовочевих культур. Кількісна та якісна характеристика парку тракторів, комбайнів та спеціалізованої техніки.

Чисельність постійних, сезонних працівників у господарстві. Обсяги виробництва валової продукції, чисельність середньорічних працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, рівень продуктивності праці (таблиця).

Види та розміри податків, які сплачує виробник сільськогосподарської продукції. Умови кредитування, розмір банківського відсотку плати за користування кредитом.

Прибутковість підприємства в цілому та окремих видів продукції, зокрема підкомплексу, обсяги прибутку та рівень рентабельності виробництва подати таблицю.

Примітка. Уразі виникнення ускладнень в отриманні інформації з первинних документів, на основі власних спостережень, слід виконати побіжний оціночний аналіз явищ (на прикладі, у зарубіжних чи вітчизняних приватних підприємств тощо).

6.5. Правові питання

Опрацювати форму юридичного посвідчення прав володіння землею, майновими частками селян (сертифікат, державні акти), основний зміст договорів на їх оренду.

Оцінити рівень дотримання підприємством законодавства з охорони сільськогосподарських угідь, довкілля.

Проаналізувати правові основи участі співзасновників підприємства у його діяльності, управлінні, розподілу прибутків.

Звернути увагу на форми і умови прийому найманих робітників на роботу (за контрактом чи трудовим договором). Дати їх коротку характеристику.

Забезпеченість зайнятстю вивільнених з основного виробництва працівників.

Дисциплінарна і матеріальна відповідальність учасників виробництва. Матеріальна відповідальність організації за шкоду, нанесену здоров'ю працівників на виробництві.

Застосування заходів кримінальної відповідальності на підприємстві.

Примітка Правові питання бажано висвітлювати на конкретних випадках.

7. ОХОРОНА ПРАЦІ

Ознайомитись з системою управління охорони праці людини (охороною праці) і проаналізувати план заходів щодо охорони праці та угоду з соціальних питань і охорони праці «Коллективний договір». Звернути увагу на їх виконання і грошові витрати на окремі групи заходів.

1. Вивчити організацію навчання і проведення інструктажів з охорони праці у відповідності з державними стандартами. Дати аналіз небезпечних і шкідливих виробничих факторів під час проведення основних видів сільськогосподарських та інших робіт (згідно державних стандартів). Прийняти участь у проведенні інструктажів.

2. Ознайомитись зі станом техніки безпеки в господарстві: організаційні

та технічні заходи, що забезпечують безпечні і здорові умови праці на тракторах і сільськогосподарських машинах при проведенні посіву, догляду за овочевими, плодовими культурами та при збиранні врожаю, охорону, життєдіяльності людини при застосуванні мінеральних добрив та хімічних засобів захисту рослин. Забезпечення робітників засобами індивідуального захисту та спецодягом. Дати критичний аналіз стану охорони праці у господарстві.

3. Проаналізувати санітарно-побутові умови праці, стан паспортизації умов праці та пожежної охорони у господарстві. Охарактеризувати випадки пожеж (якщо такі мали місце) та причини їх виникнення. Протипожежні заходи і їх дотримання.

8. ВИМОГИ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ

Зарубіжна практика передбачає вивчення зарубіжного досвіду ведення садівництва, виноградарства, овочівництва, насінництва і розсадництва.

Програмою закордонної практики передбачається вивчення:

- мови країни;
- особливостей наукового забезпечення сільськогосподарських підприємств різних форм власності;
- організації агрономічної служби;
- застосування енерго і ресурсозберігаючої техніки і механізмів під час виконання трудомістких процесів у даній галузі;
- технології виробництва екологічно чистої продукції;
- економічних взаємин між фермерськими господарствами й державою, кооперативами фермерів з фермерами та іншими суб'єктами діяльності;
- форм договорів контрактації з торгівельними переробними та іншими недержавними й державними підприємствами, установами, наявність держзамовлень;
- рахунків за постачання техніки, добрив, пестицидів, а також за реалізовану (поставлену) сільськогосподарську продукцію;

- особливостей складання бізнес-планів в аграрних підприємствах;
- юридичного забезпечення взаємовідповідальності між суб'єктами господарської діяльності аграрного сектору.

Якщо в господарстві, в якому ви перебуваєте на практиці відсутні можливості для виконання якогось із елементів програми практики, то слід звернутися до керівника практики з проханням розповісти або дозволити ознайомитись з такими елементами технологій на прикладі найближчого сусіднього господарства.

Під час перебування за кордоном необхідно вести щоденник.

Примітка:

У разі втрати зв'язку студента з університетом, невиконання ним плану роботи, нехтування необхідністю ведення щоденника, виявлення порушень навчальної чи трудової дисципліни, законодавства країни, де перебуває, а також при втраті довіри сторони, що приймає, порушники депортуються в Україну після чого можуть підлягати адміністративним стягненням аж до виключення з університету без права поновлення.

9. ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ ЩОДЕННИКА

1. Щоденник разом зі звітом про проходження практики вважається основним документом. Він засвідчує проходження практики (і є підставою студенту про виконання програми практики).

2. Під час практики студент щоденно стисло і акуратно записує в щоденник все, що ним виконано протягом дня згідно з програмою та індивідуальними завданнями.

3. Не менше одного разу на тиждень студент зобов'язаний подати щоденник керівникові від виробництва для підпису.

4. Після закінчення практики студент повинен представити щоденник керівникові практики – представнику від виробництва (агроном, головний агроном, керівник агрофірми тощо) – для огляду і написання відзиву-характеристики, яка підписується і завіряється печаткою.

5. Щоденник і звіт обов'язково підписується керівником господарства і завіряється печаткою з відміткою про прибуття та вибуття студента з господарства.

6. Після повернення з практики студент повинен здати в деканат щоденник разом із звітом про практику в 10-денний термін.

10. РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА НАПИСАННЯ ЗВІТУ

Вступ (1 с).

Розділ 1. Загальна характеристика господарства (1 с).

Розділ 2. Сучасний стан і перспективи розвитку плідівництва і виноградарства (8 с).

2.1. Площі під багаторічними насадженнями.

2.2. Природний і сортовий склад багаторічних насаджень.

2.3. Організація території саду, винограднику, ягідників.

2.4. Характеристика конструкцій насаджень, система формування і обрізки дерев (кущів).

2.5. Система утримання ґрунту, удобрення та захист від шкідників, хвороб і бур'янів, зрошення в саду, винограднику, ягідниках та в розсаднику.

2.6. Урожайність саду, винограднику, ягідників. Ціни реалізації, товарність урожаю, економічні показники.

Розділ 3. Сучасний стан і перспектива розвитку овочівництва (8 с).

3.1. Площі під овочевими і баштаними культурами та картоплею.

3.2. Характеристика сівозміни, попередників.

3.3. Видовий і сортовий склад овочевих, баштанних культур та картоплі.

3.4. Характеристика споруд закритого ґрунту, їх типові проекти та культурозміни у парниках і теплицях.

3.5. Система обробітку ґрунту, удобрення, захист від шкідників, хвороб і бур'янів, зрошення та догляд за рослинами.

3.6. Схеми розміщення рослин, заходи по регулюванню оптимальної густоти рослин.

3.7. Технологія вирощування розсади.

3.3. Урожайність овочевих, баштанних культур та картоплі. Організація збирання та реалізації врожаю.

Розділ 4. Захист рослин від шкідників та хвороб (4 с).

Розділ 5. Товарознавство і стандартизація продукції (1 с).

Розділ 6. Підприємництво, менеджмент, економіка та правові питання

(4 с).

6.1. Підприємництво

6.2. Менеджмент у плодівництві і овочівництві господарства.

6.3. Маркетинг у плодівництві і овочівництві

6.4. Порядок оподаткування господарств відповідно до існуючих законів про податок.

6.5. Вирішення взаємовідносин між господарствами, науковими і навчальними установами на предмет дотримання технології виробництва і впровадження передового досвіду.

6.6. Правові питання

6.6.1. Розглянути види правової (адміністративної, громадянської, кримінальної, дисциплінарної) та матеріальної відповідальностей.

6.6.2. Розглянути існуючі угоди на реалізацію виробленої в господарстві продукції.

6.6.3. Проаналізувати з документами на право користування землею.

6.6.4. Проаналізувати стан трудової дисципліни та методи її зміцнення. Які органи розглядають трудові спори? Принципи їх утворення.

6.6.4. Проаналізувати, які злочини (громадські, посадові) здійснюються в сільському господарстві. Методи боротьби. Ціль і види покарань.

Розділ 7. Охорона праці (1 с).

Розділ 8. Впровадження досягнень науки і передового досвіду в господарстві (1 с).

Висновки і пропозиції (1 с).

Список використаних джерел літератури.

Обов'язкові додатки до звіту:

- щоденник, завірений підписом керівника практики та печаткою;
- відрядження, характеристика з місця проходження практики, завірена підписом керівника і печаткою;
- інші матеріали, які характеризують роботу студента;

- фото, таблиці й рисунки;

Щоденник і звіт подаються в деканат з підписом керівника господарства і затверджені печаткою господарства.

11. Оформлення звіту про практику

Звіт подають у вигляді друкованого тексту об'ємом 20-30 сторінок. Текст виконують через 1,5 інтервали комп'ютерного набору на одному боці стандартного паперу форматом А4, 28 рядків на сторінці. Розмір шрифту (Times New Roman) – 14 пунктів. Шрифт чорного кольору. Зліва сторінки залишають поле 30мм, зверху і знизу по 20 мм, справа 10 мм.

Всі сторінки, включаючи таблиці, ілюстрації і додатки нумерують у наскрізному порядку. Першою сторінкою звіту є титульний аркуш, який не нумерують.

Помилки, описки і графічні неточності, виявлені в процесі друку і перевірки звіту, можна виправити коректором або зробити підчищення і написати на тому місці виправлення. На сторінці допускається не більше трьох виправлень.

Якщо сторінка не повністю зайнята таблицею або рисунком, на ній розміщують відповідну частину тексту.

Текст звіту поділяють на розділи, підрозділи.

Кожен розділ розпочинають з нової сторінки. Заголовки розділів розміщують на 40–45 мм від верхнього зрізу сторінки, симетрично до тексту великими літерами. Номер розділу розміщують зліва в одній стрічці перед заголовком так, щоб не виходив за межі абзацу, який дорівнює трьом інтервалам від лівого краю тексту або у окремій стрічці. Перенесення складів у заголовках розділу не допускають, крапку в кінці заголовка не ставлять. Між заголовком і послідуєчим текстом пропускають одну стрічку.

Назву підрозділу подають у вигляді заголовку малими літерами (крім першої прописної). Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку; в кінці номера підрозділу теж повинна стояти крапка.

Потім у тому ж рядку пишуть заголовок. Між заголовком розділу і підрозділу залишають відстань, рівну одному інтервалу. Між останнім рядком попереднього тексту і заголовком наступного підрозділу залишають відстань у один інтервал. Між заголовком підрозділу і першим рядком тексту залишають відстань в один інтервал.

Пункти нумерують арабськими цифрами у межах кожного розділу і підрозділу. Заголовок пункту наводять у підбір до тексту.

Ілюстрації (рисунок, креслення, схеми) позначають словом „Рис.” і розміщують безпосередньо після посилання на них у тексті. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Заголовок ілюстрації розміщують симетрично до тексту.

Таблиці нумерують в межах розділу і розміщують написання слова „таблиця” і її номери в правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці. Між заголовком таблиці і таблицею залишають відстань в один інтервал. Заголовки колонок починають з великої літери, підзаголовки – з маленької, якщо вони складають одне речення із заголовком, з великої – якщо вони самостійні.

12. Захист звіту

Захист звіту за результатами виробничої практики здійснюється за попередньо підготовленим звітом, щоденником і презентацією доповіді, електронна копія якої додається до звіту, перед комісією, склад якої формується із числа професорсько-викладацького складу випускових кафедр і деканату. Склад комісії та терміни атестації визначаються відповідним наказом по університету. Для викладення інформації виділяється час в межах 10 хвилин. Після закінчення доповіді студент відповідає на запитання членів комісії та присутніх на захисті. Відповіді мають бути чіткими та переконливими. Звіт про проходження науково-виробничої практики оцінюється в межах від 0 до 100 балів включно згідно критеріїв оцінювання.

Отримання незадовільної оцінки веде за собою повторне представлення студентом звіту після усунення зауважень, визначених комісією.

13. Критерії оцінювання

Критерій за яким оцінюється звіт	Рейтинговий бал
1. Перевірка звіту:	0-60
• відповідність змісту звіту завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	0-40
• самостійність вирішення поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць	0-6
• наявність елементів науково-дослідного характеру	0-6
• використання комп'ютерних технологій	0-5
• відповідність стандартам оформлення	0-4
2. Захист звіту, в тому числі:	0-40
• доповідь	0-25
• правильність відповідей на поставлені запитання	0-14
Всього	0-100

Шкала оцінювання

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Кількість балів
Відмінно	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-81
Задовільно	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	67-74
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-66
Незадовільно	FX	Незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35-59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1-34

Додатки

Додаток 1
Форма титульного аркуша звіту

Міністерство аграрної політики та продовольства України
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет плодовоовочівництва, екології та захисту рослин

ЗВІТ

про проходження виробничої практики
студента III курсу за напрямом підготовки 6.090101 «Агрономія»
за ознаками спеціальності «плодовоовочівництво і
виноградарство»

(прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

(місце проходження практики)

(термін проходження практики)

Керівники:

(Печатка установи)

від установи:

посада, прізвище, ім'я, по-батькові

від університету:

вчена ступінь прізвище, ім'я, по-батькові

Умань – 2014р.

Форма титульного аркуша робочого щоденника

Міністерство аграрної політики та продовольства України
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет плодовоовочівництва, екології та захисту рослин

Щоденник практики

Студента _____

П.І.Б.

III курсу факультету плодовоовочівництва, екології та захисту
рослин _____ групи

Місце і термін практики _____

Керівник практики від підприємства:

Печатка підприємства _____

(підпис, посада, П.І.Б.)